Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍ ADVOKÁTKY
ELEANOR SHARPSTON
přednesené dne 5. července 2018 [1]

Věc C-305/17

FENS spol. s r. o.
proti
Slovenské republice – Úradu pre reguláciu sieťových odvetví

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Okresným súdem Bratislava II (Okresní soud pro Bratislavu II, Slovensko)]

„Volný pohyb zboží – Vývozní clo – Poplatky s účinkem rovnocenným vývoznímu clu – Vnitrostátní zdanění – Poplatek za systémové služby v případě přenosu elektřiny“

1. Tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká jednoho z pilířů vnitřního trhu, a to konkrétně volného pohybu zboží. Předběžné otázky se týkají jádra vnitřního a vnějšího rozměru této svobody – celní unie. Konkrétní význam této věci spočívá v tom, že poskytuje Soudnímu dvoru příležitost znovu posoudit dva základní prvky vnitřního trhu, a sice poplatky s účinkem rovnocenným clu a pravidla vnitrostátního zdanění, a to ve zvláštním kontextu trhu s elektřinou.

Právní rámec

Smlouva o fungování Evropské unie

2. Článek 28 odst. 1 SFEU stanoví, že „Unie zahrnuje celní unii, která pokrývá veškerý obchod zbožím a která zahrnuje jak zákaz vývozních a dovozních cel a všech poplatků s rovnocenným účinkem mezi členskými státy, tak i přijetí společného celního sazebníku ve vztahu ke třetím zemím“.

3. Článek 30 SFEU stanoví, že „[d]ovozní nebo vývozní cla a poplatky s rovnocenným účinkem jsou mezi členskými státy zakázány. Tento zákaz se vztahuje také na cla fiskální povahy“.

4. Článek 110 SFEU stanoví, že „[č]lenské státy nepodrobí přímo ani nepřímo výrobky jiných členských států jakémukoli vyššímu vnitrostátnímu zdanění než je to, jemuž jsou přímo nebo nepřímo podrobeny podobné výrobky domácí“.

1 – Původní jazyk: angličtina.

Směrnice 2003/54

5. Směrnice 2003/54 stanovila společná pravidla pro výrobu, přenos, distribuci a dodávku elektřiny [2].

6. Podle čl. 2 odst. 3 směrnice se přenosem rozuměla „přeprava elektřiny propojenou přenosovou soustavou velmi vysokého napětí a vysokého napětí s cílem dodávek elektřiny koncovým odběratelům nebo distribučním podnikům, avšak s vyloučením dodávek samotných“.

7. Článek 9 písm. c) stanovil, že provozovatelé přenosové soustavy „zajišťuj[í] bezpečnost, spolehlivost a účinnost elektrizační soustavy“. V této souvislosti „[p]ravidla přijatá provozovateli přenosové soustavy pro vyrovnávání elektrizační soustavy musí být objektivní, průhledná a nediskriminační, včetně pravidel pro účtování poplatků uživatelům, kteří využívají jejich soustavu, za energetickou nerovnováhu“ [3].

Směrnice 2005/89

8. Směrnice 2005/89 stanoví opatření, která se zaměřují na zajištění zabezpečení dodávek elektřiny pro řádné fungování vnitřního trhu s elektřinou a zajištění dostatečné úrovně výrobní kapacity, dostatečné rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou a vhodné úrovně propojení mezi členskými státy pro rozvoj vnitřního trhu. Tato směrnice také vytváří rámec, uvnitř něhož mají členské státy definovat průhledné, stabilní a nediskriminační politiky zabezpečení dodávek elektřiny, které by byly slučitelné s požadavky konkurenčního vnitřního trhu s elektřinou [4].

9. Podle článku 5 uvedené směrnice platí, že členské státy přijmou vhodná opatření k udržení rovnováhy mezi poptávkou po elektřině a dostupností výrobní kapacity.

Vnitrostátní právní předpisy

10. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 317/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie trhu s elektrinou (nařízení vlády Slovenské republiky č. 317/2007 Z. z., kterým se stanoví pravidla pro fungování trhu s elektřinou – dále jen „nařízení o elektřině“), ve znění účinném v době rozhodné z hlediska skutkových okolností, v § 12 odst. 9 stanovilo, že platbu (poplatek) za systémové služby v případě vývozu elektřiny odvede vývozce elektřiny, pokud neprokáže, že vyvážená elektřina byla předtím na území, které legislativa označila jako „vymezené území“, dovezena [5].

Skutkový stav, původní řízení a předběžné otázky

11. Společnost FENS spol. s r. o., současná žalobkyně v původním řízení, je právní nástupkyní původní žalobkyně, společnosti Korlea Invest a. s. (dále jen „Korlea“).

2 – Článek 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/54/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 96/92/ES (Úř. věst. 2003, L 176, s. 37; Zvl. vyd. 12/02, s. 211). Tato směrnice byla s účinností ke dni 3. března 2011 zrušena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou (Úř. věst. 2009, L 211, s. 55).

3 – Článek 11 odst. 7.

4 – Článek 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/89/ES ze dne 18. ledna 2006 o opatřeních pro zabezpečení dodávek elektřiny a investic do infrastruktury (Úř. věst. 2006, L 33, s. 22).

5 – Tj. území Slovenské republiky, ve kterém byl provozovatel přenosové soustavy nebo provozovatel distribuční soustavy povinen zabezpečit přenos elektřiny nebo distribuci elektřiny [čl. 2 písm. a) zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon č. 251/2012 Z. z. o energetice a o změně a doplnění některých zákonů)].

12. Společnost Korlea měla povolení podnikat jako dodavatel v odvětví elektřiny na Slovensku a její činnosti zahrnovaly nákup elektřiny, její uvádění na trh a její vývoz. V této souvislosti uzavřela se společností Slovenské elektrárne a. s. (slovenskou společností působící v odvětví výroby elektřiny) rámcovou smlouvu na nákup a prodej elektřiny, a to s platností od 15. srpna 2006, jakož i jednotlivé smlouvy o dodávkách. Dne 16. ledna 2008 uzavřela společnost Korlea se společností Slovenská elektrizačná prenosová sústava a. s. (slovenskou společností provozující vnitrostátní elektrizační přenosovou soustavu) smlouvu o přenosu elektřiny prostřednictvím spojovacích vedení a o řízení a poskytování přenosových služeb. Smlouva o přenosu stanovila společnosti Korlea povinnost odvést platbu ve formě poplatku za systémové služby v případě vývozu elektřiny, vypočítanou podle § 12 odst. 9 nařízení o elektřině, pokud neprokáže, že vyvážená elektřina byla nejprve na Slovensko dovezena.

13. Společnost Korlea uhradila přenosové společnosti částku 6 815 853,415 eura, která představovala poplatek za systémové služby v případě vývozu elektřiny za období od 1. ledna 2008 do 31. prosince 2008. Tato částka byla vypočítána na základě rozhodnutí Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (Úřad pro regulaci síťových odvětví, Slovensko; dále jen „ÚRSO“) ze dne 4. prosince 2007, žalovaného v původním řízení společně se Slovenskou republikou.

14. Dopisem ze dne 13. října 2008 vyzvala společnost Korlea přenosovou společnost a příslušný orgán k zastavení účtování poplatku a k vrácení již zaplacených částek. Dopisem ze dne 30. října 2008 přenosová společnost tuto žádost zamítla.

15. Společnost Korlea podala proti ÚRSO žalobu na náhradu škody. Tvrdila, že poplatek za systémové služby je poplatek s účinkem rovnocenným clu. Byl uplatněn výlučně na elektřinu vyrobenou na Slovensku, která byla vyvezena, a nikoli na elektřinu, která byla dříve na Slovensko dovezena a poté opět vyvezena. ÚRSO tvrdil, že předmětný poplatek byl dočasný a jeho účelem bylo zajistit provozní bezpečnost, spolehlivost a stabilitu elektrizační soustavy Slovenska.

16. Žaloba byla zamítnuta rozsudkem ze dne 4. února 2011. Společnost Korlea podala odvolání ke Krajskému súdu (Krajský soud, Slovensko), který tento rozsudek zrušil a věc byla vrácena Okresnému súdu Bratislava II (Okresní soud pro Bratislavu II, Slovensko, dále jen „předkládající soud“).

17. Na tomto podkladě se předkládající soud táže, zda je § 12 odst. 9 nařízení o elektřině slučitelný s články 28 a 30 SFEU. Proto žádá o rozhodnutí o následujících předběžných otázkách:

„1. Musí se článek 30 SFEU vykládat v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní úpravě, jako je úprava obsažená v § 12 odst. 9 [nařízení o elektřině], která zavádí zvláštní platbu pro vývozce elektřiny z území Slovenské republiky – nerozlišujíc přitom, zda se jedná o vývoz elektřiny z území Slovenské republiky do členských států Evropské unie, nebo do třetích zemí – pokud výrobce elektřiny neprokáže, že vyvážená elektřina byla na území Slovenské republiky dovezena, tedy platbu, která se uplatňuje výlučně na elektřinu vyrobenou ve Slovenské republice, jež byla z území Slovenské republiky vyvezena?

2. Musí se za poplatek s účinkem rovnocenným clu ve smyslu čl. 28 odst. 1 SFEU považovat i taková peněžitá platba, jako je platba zavedená ustanovením § 12 odst. 9 nařízení o elektřině, a sice poplatek uplatňovaný výlučně na elektřinu, která byla ve Slovenské republice vyrobena a zároveň se z území Slovenské republiky vyvážela, bez ohledu na skutečnost, zda šlo o vývoz do třetích zemí, nebo o vývoz do členských států Evropské unie?

3. Je taková vnitrostátní právní úprava, jako je úprava obsažená v § 12 odst. 9 nařízení o elektřině slučitelná se zásadou volného pohybu zboží ve smyslu článku 28 SFEU?“

18. Písemná vyjádření podaly společnost FENS, nizozemská a slovenská vláda a Evropská komise. Společnost FENS a Komise přednesly ústní vyjádření na jednání konaném dne 19. dubna 2018.

Posouzení

Úvodní poznámky

Elektřina jako „zboží“

19. Předmětný produkt může do působnosti ustanovení SFEU o volném pohybu zboží spadat jen tehdy, pokud spadá do kategorie „zboží“. Soudní dvůr definoval „zboží“ jako „výrobky ocenitelné penězi a způsobilé jako takové tvořit předmět obchodních transakcí“ [6].

20. Soudní dvůr již dříve uznal, že elektřina, navzdory své nehmotné povaze, představuje „zboží“ ve smyslu SFEU [7]. Z toho vyplývá, že elektřina podléhá pravidlům stanoveným v této Smlouvě a týkajícím se volného pohybu zboží a celní unie.

21. Soudní dvůr také rozhodl, že poplatek, který je vybírán nikoli z výrobků jako takových, ale z nezbytné činnosti ve vztahu k výrobku (jako jsou systémové služby dotčené v projednávané věci), může spadat do působnosti ustanovení o volném pohybu zboží. Pokud se poplatek vypočítává podle počtu přenesených kilowatthodin, a nikoli podle délky přenosu nebo jakéhokoli jiného kritéria přímo spojeného s přepravou, je třeba na něj hledět tak, že postihuje sám výrobek [8].

Použitelné právo

22. Okolnost, že vnitrostátní soud formuloval předběžnou otázku po formální stránce tak, že odkázal na určitá ustanovení unijního práva, nebrání tomu, aby Soudní dvůr tomuto soudu poskytl všechny prvky výkladu, které mohou být pro rozsouzení věci, jež mu byla předložena, užitečné, ať již na ně posledně uvedený ve svých otázkách odkázal či nikoli. V tomto ohledu přísluší Soudnímu dvoru, aby ze všech poznatků předložených vnitrostátním soudem, zejména z odůvodnění předkládacího rozhodnutí, vybral ty prvky unijního práva, které je s přihlédnutím k předmětu sporu třeba vyložit [9].

23. V projednávané věci vyplývá z předkládacího rozhodnutí, že společnost FENS se svou žalobou v původním řízení domáhá náhrady škody, kterou společnost Korlea údajně utrpěla, protože uhradila poplatek za systémové služby v případě vývozu elektřiny. Předkládající soud se zaměřuje na slučitelnost ustanovení nařízení o elektřině, která zavedla tento poplatek, s články 28 a 30 SFEU [10].

24. Vzhledem k předmětu sporu v původním řízení je však vhodné posoudit, zda mohou být relevantní také jiná ustanovení primárního nebo sekundárního práva, konkrétně článek 110 SFEU a směrnice 2003/54 a 2005/89.

25. V tomto ohledu nizozemská vláda tvrdí, že předmětný poplatek spadá do působnosti čl. 11 odst. 7 směrnice 2003/54, který dovoluje zavedení poplatků pro vyrovnávání přenosové soustavy. Jeho slučitelnost s unijním právem je proto třeba zkoumat ve vztahu k této směrnici, a nikoli k primárnímu právu EU.

6 – Rozsudek ze dne 10. prosince 1968, Komise v. Itálie, 7/68, EU:C:1968:51, s. 428.

7 – Viz mimo jiné rozsudek ze dne 27. dubna 1994, Almelo, C-393/92, EU:C:1994:171, bod 28.

8 – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. července 2008, Essent Netwerk Noord a další, C-206/06, EU:C:2008:413, body 43 a 44 a citovaná judikatura.

9 – Viz například rozsudek ze dne 29. září 2016, Essent Belgium, C-492/14, EU:C:2016:732, bod 43.

10 – V době rozhodné z hlediska skutkových okolností nebyla SFEU ještě v platnosti. Nicméně vzhledem k tomu, že obsah relevantních ustanovení se nezměnil, a pro usnadnění v odkazování budu odkazovat na ustanovení SFEU, a nikoli na ustanovení Smlouvy ES.

26. Soudní dvůr rozhodl, že každé vnitrostátní opatření v oblasti, jež byla předmětem úplné harmonizace na unijní úrovni, musí být posuzováno vzhledem k ustanovením tohoto harmonizačního předpisu, a nikoliv vzhledem k ustanovením primárního práva [11]. U volného pohybu zboží judikatura uznala tuto zásadu v kontextu článků 34 až 36 SFEU, které se týkají množstevních omezení dovozu a vývozu mezi členskými státy [12]. Z této judikatury Soudního dvora vyplývá, že pokud je vyjádření nizozemské vlády správné, bylo by třeba se zaměřit na ustanovení směrnice 2003/54, a nikoli na ustanovení o volném pohybu zboží.

27. Bezprostřední potíž však spočívá v tom, že předkládající soud neposkytl Soudnímu dvoru nezbytné informace o tom, zda se opatření ukládající předmětný poplatek vztahují ke konkrétnímu ustanovení směrnice 2003/54. Pokud by tomu tak bylo, má Soudní dvůr pravomoc k výkladu směrnice 2003/54, aby určil, zda je harmonizace provedená uvedenou směrnicí úplná a vylučuje zkoumání, zda je předmětná vnitrostátní právní úprava zakázána články 28 a 30 SFEU.

28. Soudní dvůr může provést takové posouzení teprve po analyzování souvislostí, v nichž byl harmonizační právní akt přijat, jeho povahy, cílů, které sleduje, a jeho obsahu [13].

29. Dosažení vnitřního trhu s elektřinou je pokračující proces. Směrnice 2003/54, platná v rozhodné době, byla druhým krokem v tomto směru, protože zrušila první právní akt přijatý v této oblasti, konkrétně směrnici 96/92 [14]. Přijetí směrnice 2003/54 mělo zajistit rovné podmínky pro všechny účastníky trhu [15]. Nedokončila však proces pro vytvoření vnitřního trhu s elektřinou a byla zrušena směrnicí 2009/72 [16]. Tato směrnice bude také nahrazena, a to z důvodu, jak Komise uvádí, „přizpůsobení stávajících pravidel trhu novým tržním skutečnostem tím, že umožní volný přesun elektřiny tam, kde je jí nejvíce zapotřebí, v době, kdy je to nejvíce zapotřebí, a to prostřednictvím nezkreslených cenových signálů“ [17].

30. Z kontextu, ve kterém byla směrnice 2003/54 přijata, vyplývá pokračující proces harmonizace, který musí být ještě dokončen, a nikoli úplná harmonizace.

31. Navíc se domnívám, že právní povaha směrnic (jako nástroje harmonizace, který podle článku 288 SFEU ponechává členským státům volbu formy a metod k dosažení požadovaného výsledku), hovoří proti závěru, že tyto směrnice usilují o úplnou harmonizaci trhu s elektřinou [18]. Pokud jde o směrnici 2003/54, je tento přístup posílen jejím právním základem, konkrétně články Smlouvy týkajícími se svobody usazování a volného pohybu služeb ve spojení s nynějším článkem 114 SFEU o sbližování právních předpisů. Komise vyjádřila na jednání svůj názor, že harmonizace provedená uvedenou směrnicí je částečná.

32. Pokud jde dále o cíle a obsah směrnice 2003/54, tento předpis stanoví společná pravidla pro výrobu, přenos a dodávku elektřiny [19].

11 – Rozsudek ze dne 1. července 2014, Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, bod 57 a citovaná judikatura.

12 – Viz mimo jiné rozsudky ze dne 1. července 2014, Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, bod 57 a násl. a citovaná judikatura; ze dne 11. prosince 2003, Deutscher Apothekerverband, C-322/01, EU:C:2003:664, body 64 a 65 a citovaná judikatura.

13 – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. prosince 2001, DaimlerChrysler, C-324/99, EU:C:2001:682, bod 42.

14 – Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/92/ES ze dne 19. prosince 1996 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou (Úř. věst. 1997, L 27, s. 20, Zvl. vyd. 12/02, s. 3).

15 – Stanovisko Komise podle čl. 251 odst. 2 třetího pododstavce písm. c) Smlouvy o ES ke změnám navrženým Evropským parlamentem týkajícím se společného postoje Rady v souvislosti s návrhem směrnice Evropského parlamentu a Rady o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 96/92/ES, kterým se mění návrh Komise podle čl. 250 odst. 2 Smlouvy o ES ze dne 23. července 2003, COM (2003) 429 final.

16 – Body 2 a 4 odůvodnění směrnice 2009/72.

17 – Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou (přepracované znění) ze dne 30. listopadu 2016, COM (2016) 864 final, s. 4.

18 – Netvrdím zde však, že harmonizace směrnicí nemůže být nikdy taková, aby vyloučila zkoumání toho, zda vnitrostátní právní úprava, která spadá do působnosti dané směrnice, je slučitelná s primárním právem. To by bylo v rozporu s názorem Soudního dvora vyjádřeným v rozsudku ze dne 12. října 1993, Vanacker a Lesage, C-37/92, EU:C:1993:836.

19 – Článek 1.

33. Směrnice 2003/54 tudíž stanoví, že členské státy určí provozovatele přenosové soustavy, jíž mohou přijmout pravidla, která jsou objektivní, průhledná a nediskriminační, pro vyrovnání elektrizační soustavy a pro účtování poplatků uživatelům soustavy za energetickou nerovnováhu. Pravidla a sazby za poskytování těchto služeb musí být stanoveny nediskriminačním a náklady odrážejícím způsobem a musí být zveřejněny [20]. Regulační orgány určené členskými státy jsou příslušné pro stanovování nebo schvalování alespoň metod používaných pro výpočet nebo stanovení sazeb za přenos před tím, než vstoupí v platnost [21].

34. Co se týče cíle směrnice a jejího obsahu, tyto se podle mého názoru blíží tomu, co lze považovat za úplnou harmonizaci. Pokud však jde o sazby za přenos, příslušné orgány mají prostor pro uvážení. Nejsem proto toho názoru, že harmonizace provedená těmito ustanoveními byla dostatečně úplná, aby vyloučila zkoumání toho, zda je taková právní úprava, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, slučitelná s články 28 a 30 SFEU.

35. Judikatura také ukazuje tímto směrem. Soudní dvůr vykládal ustanovení směrnice 2003/54 společně s ustanoveními o volném pohybu zboží, aby posoudil slučitelnost vnitrostátních opatření o bezplatné distribuci zelené elektřiny [22]. Z toho vyplývá, že Soudní dvůr *ne*dospěl v této souvislosti k závěru, že harmonizace provedená směrnice 2003/54 byla úplná [23].

36. Dospívám proto k závěru, že harmonizace provedená směrnicí 2003/54 nebyla taková, aby vyloučila zkoumání toho, zda je taková právní úprava, jako je právní úprava dotčená v projednávané věci, slučitelná s ustanoveními primárního práva, a to konkrétně s články 28 a 30 SFEU. Zásadní důležitost těchto ustanovení spočívá v tom, že cílem Smlouvy bylo předejít jakémukoliv pochybení při jejich provádění tím, že se zabrání jejich obcházení prostřednictvím celních a fiskálních opatření [24].

37. Stejná argumentace se podle mého názoru uplatní na směrnici 2005/89, které se slovenská vláda dovolává, aby odůvodnila, že předmětný poplatek je opatřením přijatým za účelem zabezpečení dodávek a investic do infrastruktury.

38. Směrnice 2005/89 byla přijata ve stejném kontextu jako směrnice 2003/54 a má stejnou právní povahu (viz výše body 29 až 31 tohoto stanoviska a body 1 a 3 odůvodnění směrnice 2005/89).

39. Směrnice 2005/89 usiluje o zajištění stabilního rámce pro řádně fungující integrovaný trh s elektřinou, který vytvoří správné pobídky pro účastníky trhu s cílem zabezpečit dodávky a investice [25]. Tato směrnice proto vytváří rámec, uvnitř něhož mají členské státy definovat průhledné, stabilní a nediskriminační politiky zabezpečení dodávek elektřiny, které by byly slučitelné s požadavky konkurenčního vnitřního trhu s elektřinou [26]. Článek 5, kterého se dovolává slovenská vláda, se týká přijetí „vhodných opatření“ členskými státy. Podle všeho si členské státy ponechávají v této souvislosti prostor pro uvážení, a proto tato harmonizace není úplná.

20 – Článek 11 odst. 7.

21 – Článek 23 odst. 2.

22 – Rozsudek ze dne 29. září 2016, Essent Belgium, C-492/14, EU:C:2016:732, bod 119.

23 – V jedné věci týkající se směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES (Úř. věst. 2009, L 140, s. 16), která stanoví společný rámec pro podporu energie z obnovitelných zdrojů, Soudní dvůr obdobně rozhodl, že směrnice nezavedla harmonizaci takové povahy, aby vyloučila zkoumání toho, zda je právní úprava způsobilá narušit dovoz zelené elektřiny z jiných členských států slučitelná s článkem 34 SFEU. Viz rozsudek ze dne 1. července 2014, Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, body 56 až 64.

24 – Pokud jde o zásadní úlohu těchto ustanovení, viz rozsudek ze dne 1. července 1969, Komise v. Itálie, 24/68, EU:C:1969:29, body 4 a 5.

25 – Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o opatřeních pro zabezpečení dodávek elektřiny a investic do infrastruktury {SEC(2003) 1368}, 10. prosince 2003, COM(2003) 740 final, s. 2.

26 – Článek 1 odst. 2.

40. Z tohoto důvodu a s ohledem na judikaturu Soudního dvora uvedenou výše v bodech 35 a 36 tohoto stanoviska dospívám k závěru, že harmonizace provedená směrnicí 2005/89 nebyla taková, aby vyloučila zkoumání toho, zda je taková právní úprava, jako je právní úprava dotčená v projednávané věci, slučitelná s ustanoveními primárního práva, a to konkrétně s články 28 a 30 SFEU.

K předběžným otázkám

41. Podstatou tří otázek předkládajícího soudu, jimiž je vhodné se zabývat společně, je, zda je takový poplatek, jako je poplatek uložený za poskytování systémových služeb v případě vývozu elektřiny, zavedený ustanovením § 12 odst. 9 nařízení o elektřině, poplatkem s účinkem rovnocenným clu, a je proto zakázán ustanoveními o volném pohybu zboží, a to konkrétně články 28 a 30 SFEU.

42. Předkládající soud upřesňuje, že poplatek dotčený ve věci v původním řízení je ukládán bez ohledu na to, zda je elektřina vyvážena do jiných členských států, nebo do třetích zemí.

Použití článků 28 a 30 SFEU na poplatky v případě vývozu do třetích států

43. Článek 28 odst. 1 SFEU stanoví základní zásady týkající se volného pohybu zboží a celní unie, a to v jejich vnitřních a vnějších rozměrech. Článek 30 SFEU se týká vnitřních aspektů celní unie, a sice zákazu dovozních a vývozních cel a poplatků s rovnocenným účinkem mezi členskými státy [27].

44. Spadají skutkové okolnosti věci v původním řízení bezezbytku do působnosti čl. 28 odst. 1 a článku 30 SFEU? Na sporný poplatek se může vztahovat článek 30 v rozsahu, v jakém jím je dotčena elektřina určená pro vývoz do jiných členských států. Pokud jde o obchod se třetími státy, SFEU neobsahuje žádná konkrétní ustanovení podobná těm, která zakazují poplatky s účinkem rovnocenným clu u obchodů mezi členskými státy. Vyvstává proto otázka, zda takové poplatky s účinkem rovnocenným clu jsou také zakázány u obchodů s těmito státy.

45. Soudní dvůr rozhodl s odkazem na článek 9 Smlouvy o EHS (nyní článek 28 SFEU) a společnou obchodní politiku, že jednota celního území EU a jednota společné obchodní politiky by byly vážně ohroženy, pokud by členské státy byly oprávněny jednostranně uložit poplatky s účinkem rovnocenným clu na *dovoz* ze třetích zemí [28].

46. Tento závěr se podle mého názoru logicky uplatní na poplatky s účinkem rovnocenným clu na *vývoz* do třetích zemí.

27 – Judikatura uznala, že zákazy stanovené v obou těchto ustanoveních mají přímý účinek. V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. prosince 1970, SACE, 33/70, EU:C:1970:118, bod 10, v němž Soudní dvůr rozhodl, že na konci přechodného období (1. července 1968) zákaz stanovený v článcích 9 a 13 Smlouvy o EHS (nyní články 28 a 30 SFEU) může ze své podstaty zakládat přímý účinek.

28 – Rozsudek ze dne 5. října 1995, Aprile, C-125/94, EU:C:1995:309, bod 34.

47. Podle článku 207 SFEU se společná obchodní politika zakládá na jednotných zásadách, zejména pokud jde mimo jiné o exportní politiku. Celní kodex Společenství definuje dovozní a vývozní cla stejně a identicky tak, že zahrnují jak clo, tak poplatky s rovnocenným účinkem vybírané při dovozu a vývozu zboží [29]. Článek 161 odst. 1 a 2 téhož kodexu stanoví, že režim vývozu umožňuje, aby unijní zboží opustilo celní území Unie, a že vývoz zahrnuje mimo jiné vybrání (případného) vývozního cla.

48. Navíc ve vůbec prvním posudku vydaném na základě (nynějšího) čl. 218 odst. 11 SFEU Soudní dvůr rozhodl, že exportní politika spadá do oblasti pravomoci (tehdejšího) Společenství [30]. Uvedené odůvodnění odpovídá koncepci celní unie zřízené Římskou smlouvou. Smlouvy svěřují Evropské unii a jejím orgánům úkol spočívající v obhajobě obchodních zájmů Evropské unie navenek. Tato základní funkce by byla zjevně ohrožena, kdyby členské státy mohly uplatňovat vlastní obchodní politiku ve vztahu k okolnímu světu (a sledovat v tomto kontextu své vlastní zájmy) souběžně s činností Evropské unie [31]. V současné době čl. 3 odst. 1 písm. a) a e) SFEU výslovně potvrzují, že Evropská unie má výlučnou pravomoc týkající se celní unie a společné obchodní politiky.

49. Z toho vyplývá, že členské státy nemohou jednostranně zavádět poplatky s účinkem rovnocenným vývoznímu clu na vývoz do třetích zemí. Pokud by poplatek, který je předmětem původního řízení, měl být považován za takový poplatek, potom by byl zakázán bez ohledu na to, zda se týká vývozu do členských států, nebo do třetích zemí [32].

Kvalifikace jako poplatek s účinkem rovnocenným clu

50. Smlouva měla za cíl poskytnout obecnou působnost a účinek pravidlu o odstranění cla a poplatků s rovnocenným účinkem, aby nejen odstranila jejich ochrannou povahu, ale také zajistila volný pohyb zboží. Rozšíření zákazu cla na poplatky s rovnocenným účinkem má doplnit zákaz překážek obchodu vytvořených takovými cly, a to zvýšením jeho účinnosti. Pojem „poplatky s účinkem rovnocenným clu“ nebyl v primárním právu definován, ale byl vykládán judikaturou od počátků evropské integrace jako i) finanční zatížení, byť minimální, bez ohledu na svůj název nebo způsob výběru ii) uložené jednostranně na domácí nebo zahraniční zboží a iii) postihující zboží z důvodu skutečnosti, že překračuje hranice. Nezáleží na tom, zda je tento poplatek ukládán ve prospěch státu, ani na tom, zda má diskriminační nebo ochranný účinek [33].

51. V projednávané věci je to třetí aspekt definice „poplatku s účinkem rovnocenným clu“, který potřebuje objasnit, a to konkrétně existence poplatku uloženého z důvodu skutečnosti, že zboží překročilo hranice.

29 – Článek 4 odst. 10 a 11 nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. 1992, L 302, s. 1; Zvl. vyd. 02/04, s. 307), naposledy pozměněného nařízením Rady (ES) č. 1791/2006 ze dne 20. listopadu 2006, kterým se z důvodu přistoupení Bulharska a Rumunska upravují některá nařízení a rozhodnutí v oblasti volného pohybu zboží, volného pohybu osob, práva obchodních společností, politiky hospodářské soutěže, zemědělství (včetně veterinárních a rostlinolékařských předpisů), dopravní politiky, daní, statistiky, energetiky, životního prostředí, spolupráce v oblastech spravedlnosti a vnitřních věcí, celní unie, vnějších vztahů, společné zahraniční a bezpečnostní politiky a orgánů (Úř. věst. 2006, L 363, s. 1). Uvedené nařízení bylo zrušeno nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 450/2008 ze dne 23. dubna 2008, kterým se stanoví celní kodex Společenství (Modernizovaný celní kodex) (Úř. věst. 2008, L 145, s. 1), částečně použitelným od 24. června 2008. Článek 4 odst. 15 a 16 definující dovozní a vývozní clo, jakožto i většina ustanovení týkajících se vývozu z celního území, v té době nevstoupila v platnost (čl. 188 odst. 1 a 2 uvedeného nařízení). Uvedené nařízení bylo dále zrušeno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (Úř. věst. 2013, L 269, s. 1).

30 – Posudek 1/75 (Dohoda OECD o standardu pro místní výdaje) ze dne 11. listopadu 1975, EU:C:1975:145, s. 1362.

31 – Viz mé stanovisko ve věci posudku 2/15 (Dohoda o volném obchodu mezi EU a Singapurem), EU:C:2016:992, bod 96.

32 – Existuje rozdíl mezi cly a poplatky s rovnocenným účinkem u zboží vyváženého do jiných členských států a u zboží, které je vyváženo do třetích zemí a které tak opouští celní území Evropské unie: prvně uvedené podléhají absolutnímu zákazu, který se vztahuje se na členské státy i na unijní orgány (článek 30 SFEU), kdežto posledně uvedené jsou zakázány pouze u členských států, neboť spadají do výlučné pravomoci Evropské unie.

33 – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. července 1969, Brachfeld a Chougol Diamond, 2/69 a 3/69, EU:C:1969:30, s. 222. Definice poplatků s účinkem rovnocenným clu se od té doby nezměnila. Viz mimo jiné rozsudek ze dne 1. března 2018, Petrotel-Lukoil a Georgescu, C-76/17, EU:C:2018:139, bod 21 a citovaná judikatura.

52. Předkládající soud vysvětluje, že předmětný poplatek je vybírán pouze u elektřiny vyrobené na Slovensku a poté vyvezené. Na vyvezenou elektřinu, která nebyla vyrobena na Slovensku, se poplatek nevztahuje. Předkládající soud neuvádí žádný obdobný poplatek vybíraný u elektřiny vyrobené a spotřebované na Slovensku. Prokázání skutečnosti, že poplatek je vybírán pouze u elektřiny vyvážené ze Slovenska, a nikoli u elektřiny spotřebované na Slovensku, je tudíž dostačující pro vyvození závěru, že rozhodnou událostí je překročení hranice.

53. Slovenská vláda však ve svém písemném vyjádření uvedla, že nařízení o elektřině stanoví stejný poplatek, který má být uhrazen za elektřinu spotřebovanou na Slovensku, a to koncovým odběratelem nebo zákazníkem a (pouze v některých případech) výrobcem elektřiny a provozovatelem distribuční soustavy, a to bez ohledu na původ elektřiny (ať již vyrobené na Slovensku nebo dovezené) [34].

54. Pokud by tomu tak bylo, je možné konstatovat, že je událostí, která vedla ke vzniku poplatkové povinnosti k tomuto poplatku, skutečnost, že byla překročena hranice?

55. Soudní dvůr rozhodl, že na vnitrostátní clo vybírané systematicky a na základě stejných kritérií u vyváženého zboží a u zboží, které není vyváženo, se nevztahuje zákaz poplatků s účinkem rovnocenným clu [35]. Relevantní kritéria jsou, zda za reálných ekonomických podmínek je transakce vedoucí k poplatku stejná ve vztahu k oběma kategoriím zboží, a to z hlediska fáze uvádění na trh, kategorií osob, které mají poplatkovou povinnost, metody výpočtu poplatku a konečného využití poplatku [36].

56. Je to vnitrostátní soud, který bude mít potřebné informace pro uplatnění těchto kritérií.

57. Z informací, které byly předloženy Soudnímu dvoru, se nicméně jeví, že poplatek se nevybírá v okamžiku, který odpovídá stejné fázi uvádění jak elektřiny, která je spotřebovávána na Slovensku, tak elektřiny, která je vyvážena, na trh, a že poplatková povinnost ani není ukládána stejným kategoriím osob. Z ustanovení § 12 nařízení o elektřině vyplývá, jak bylo prezentováno Soudnímu dvoru slovenskou vládou, že zatímco u elektřiny spotřebované na Slovensku hradí poplatek koncový odběratel nebo zákazník [37], u elektřiny, která je vyvážena, jej hradí vývozce. V prvním případě je proto poplatek hrazen za spotřebu elektřiny a v zásadě poté, co elektřina prošla různými fázemi od přenosu přes dodávku po spotřebu. Naopak v případě elektřiny, která je vyvážena, podléhá poplatkové povinnosti vývozce, přičemž elektřina nebyla spotřebována, ani zatím neopustila přenosovou soustavu.

58. Z tohoto hlediska je třeba projednávanou věc odlišit od věci Nygård, ve které Soudní dvůr rozhodl, že událost vedoucí k poplatku vybíranému z prasat chovaných v Dánsku a prodávaných k porážce na domácím trhu, který měl hradit výrobce, když byla prasata dodána k porážce, a událost vedoucí k poplatku vybíranému z živých vyvážených prasat, který měl hradit vývozce bez ohledu na to, zda byl také chovatelem, byla stejná, a představoval ji konkrétně okamžik, kdy zvířata opustila, slovy Soudního dvora, „primární vnitrostátní produkci“ [38]. V projednávané věci je poplatek vybírán z elektřiny spotřebované na Slovensku tehdy, když se dostala ke koncovému odběrateli nebo zákazníkovi,

34 – Slovenská vláda odkazuje v této souvislosti na § 12 odst. 2 až 8 nařízení vlády o elektřině. Společnost FENS podle všeho tento argument nezpochybňuje.

35 – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. dubna 2002, Nygård, C-234/99, EU:C:2002:244, bod 28.

36 – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. dubna 2002, Nygård, C-234/99, EU:C:2002:244, body 29 až 39.

37 – V určitých případech je to distribuční provozovatel nebo výrobce elektřiny, kdo hradí předmětný poplatek za elektřinu, kterou spotřebuje ve svých prostorách za jiným účelem, než je výroba elektřiny.

38 – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. dubna 2002, Nygård, C-234/99, EU:C:2002:244, bod 29.

a z elektřiny vyvezené před distribucí a před tím, než je k dispozici koncovému odběrateli [39]. Elektřina je navíc zuživatelné zboží [40]. Když je poplatek vybírán z elektřiny v okamžiku spotřeby, znamená to, že toto zboží již není nadále na trhu přítomno. Naproti tomu vyvážená elektřina je stále na trhu dostupná a může být (a za normálních okolností i bude) předmětem dalšího obchodování.

59. Pokud jde o metodu výpočtu poplatku, jedná se samozřejmě o záležitost vnitrostátního práva. Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že poplatek je vypočítáván na základě přenesených MWh. Společnost FENS v písemném vyjádření tvrdí, že poplatek za vyváženou elektřinu byl vyšší, ale slovenská vláda toto popírá. Je na vnitrostátním soudu, aby tuto skutečnost ověřil a posoudil, zda existoval pro jakékoliv rozlišování objektivní důvod.

60. Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru navíc vyplývá, že věcná a časová působnost poplatku se liší pro elektřinu, která je spotřebována na Slovensku, a pro elektřinu, která je vyvezena. Vybírá se tudíž z celkové elektřiny spotřebované na Slovensku, ať již vyrobené na Slovensku nebo dovezené, ale v případě elektřiny, která je vyvezena, se vybírá pouze u elektřiny, která se vyrábí na Slovensku. Kromě toho, zatímco poplatek uložený za elektřinu spotřebovanou na Slovensku je podle všeho trvalý, poplatek za vyváženou elektřinu byl dočasný a byl vybírán pouze od 1. ledna 2008 do 31. března 2009.

61. Pokud jde o konečné využití poplatku, slovenská vláda tvrdí, že jde o příjem provozovatele přenosové soustavy a slouží k zajištění spolehlivosti přenosové soustavy. Slovenská vláda má za to, že tyto služby jsou využívány stejným způsobem u elektřiny, která je spotřebována na Slovensku, tak u vyvážené elektřiny. Taková služba je však podle všeho ze své podstaty trvalá – nevysvětluje, proč by měl být ukládán dočasný poplatek. Kromě toho, přestože konečné využití poplatku je skutečností, která musí být posouzena za účelem určení rozhodné události, z ustálené judikatury vyplývá, že poplatky s účinkem rovnocenným clu jsou zakázány bez ohledu na cíl, pro který byly zavedeny, jakož i určení příjmů, které z nich vyplývají [41].

62. Mám tedy za to, že rozhodnou událostí je v projednávané věci skutečnost, že elektřina překročila slovenskou hranici. Poplatek dotčený v projednávané věci, vybíraný z celkové elektřiny spotřebované na Slovensku, ať již vyrobené v tuzemsku nebo dovezené, ale v případě vyvážené elektřiny vybíraný pouze po krátkou dobu a pouze z elektřiny vyrobené v tuzemsku, je poplatkem s účinkem rovnocenným clu.

63. Co se týče možného odůvodnění vývozního poplatku, z ustálené judikatury vyplývá, že zákaz stanovený v článku 30 SFEU má obecnou a absolutní povahu [42]. Smlouva nestanoví žádné odchylky a Soudní dvůr rozhodl, že ze srozumitelnosti, určitosti a neomezené působnosti (nynějších) článků 28 a 30 SFEU vyplývá, že zákaz cel představuje základní pravidlo a jakákoliv výjimka musí proto být stanovena jasně [43]. Soudní dvůr odmítl uplatnit *per analogiam* odchylky od článků 34 a 35 SFEU stanovené v článku 36 SFEU na cla a poplatky s rovnocenným účinkem a poukázal na to, že výjimky z takového základního pravidla musí být vykládány restriktivně [44].

39 – Měla bych zde dodat, že tvrzení společnosti FENS, že vyvážená elektřina může podléhat dvojí poplatkové povinnosti za služby přenosové soustavy, bylo Soudním dvorem odmítnuto ve vztahu k situacím, kdy unijní právo neobsahuje žádná ustanovení zakazující dvojí poplatkovou povinnost. V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. dubna 2002, Nygård, C-234/99, EU:C:2002:244, body 37 a 38.

40 – Přestože podle zákona o zachování energie platí, že energii nelze vyrobit ani zničit, ale pouze přeměnit na jiný druh energie, elektrická energie, jakmile je spotřebována, na *trhu* zaniká, a to alespoň pro daňové účely.

41 – V tomto smyslu viz rozsudky ze dne 21. června 2007, Komise v. Itálie, C-173/05, EU:C:2007:362, bod 42 a citovaná judikatura, a ze dne 9. září 2004, Carbonati Apuani, C-72/03, EU:C:2004:506, bod 31 a citovaná judikatura.

42 – Rozsudek ze dne 21. září 2000, Michaïlidis, C-441/98 a C-442/98, EU:C:2000:479, bod 14 a citovaná judikatura.

43 – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 14. prosince 1962, Komise v. Lucembursko a Belgie, 2/62 a 3/62, EU:C:1962:45, s. 432.

44 – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. prosince 1968, Komise v. Itálie, 7/68, EU:C:1968:51, s. 430.

64. Tvrzení slovenské vlády týkající se toho, že vývozní poplatek byl odůvodněný, protože byl vybírán v souladu s článkem 5 směrnice 2005/89 a pouze od 1. ledna 2008 do 31. března 2009, a to z důvodu potřeby zabezpečit provoz, stabilitu a spolehlivost soustavy vzhledem k očekávanému poklesu ve výrobě, by tudíž měla být odmítnuta [45]. Napadená opatření navíc měla ten následek, že činila vývoz elektřiny nákladnější, avšak nezajišťovala nezbytně dosažení cíle, kterého se dovolávala slovenská vláda [46].

65. Nizozemská vláda tvrdí, že předmětný poplatek představuje odměnu za službu, konkrétně zajištění stability a spolehlivosti slovenské elektrizační soustavy, a proto nespadá do působnosti článku 30 SFEU.

66. Soudní dvůr připustil, že poplatek, který představuje odměnu za službu skutečně poskytnutou hospodářskému subjektu, který je zavázán k placení tohoto poplatku ve výši přiměřené ke službě, nepředstavuje poplatek s účinkem rovnocenným clu [47]. Aby však poplatek spadal mimo působnost článku 30 SFEU, poskytnutá služba musí poskytovat zvláštní prospěch jednotlivému vývozci [48]. Prospěch pro veřejný zájem má příliš obecnou povahu a je obtížné jej posoudit tak, aby byl považován za protiplnění za skutečně poskytnutý zvláštní prospěch [49].

67. Slovenská vláda rozvinula tento aspekt stručně ve svém písemném vyjádření, když tvrdila, že poplatek zaručuje spolehlivost a fungování přenosové soustavy a umožňuje poskytování služeb, které zaručují provoz výrobních míst. Slovenská vláda se nezúčastnila jednání a neposkytla další informace.

68. Podklady předložené Soudnímu dvoru neumožňují posoudit, zda je předmětný poplatek odměnou za služby poskytující zvláštní prospěch jednotlivému vývozci. Společnost FENS navíc na jednání tvrdila, že poplatek podléhal DPH, což je skutečnost, která za normálních okolností značí, že poplatek odpovídá odměně za službu, ale nestačí to k závěru, že splňuje kritéria stanovená v judikatuře Soudního dvora, aby představoval odměnu za službu skutečně poskytnutou hospodářskému subjektu, která by spadala mimo působnost článku 30 SFEU.

69. Z uvedeného vyplývá, že takový poplatek, jako je poplatek dotčený ve věci v původním řízení, vybíraný z elektřiny vyráběné v tuzemsku z důvodu překročení státní hranice, je – s výhradou ověření skutkových okolností vnitrostátním soudem – poplatkem s účinkem rovnocenným vývoznímu clu, který spadá do působnosti článku 30 SFEU, pokud se vztahuje na obchod mezi členskými státy. Uvedený poplatek je zakázán i v souvislosti s vývozem do třetích zemí, protože takové poplatky spadají podle čl. 3 odst. 1 písm. a) a e), čl. 28 odst. 1, jakož i článků 206 a 207 SFEU do výlučné pravomoci Evropské unie.

Kvalifikace jako diskriminační vnitrostátní zdanění

70. V písemných vyjádřeních se nizozemská i slovenská vláda zabývaly možností, že předmětný poplatek může spadat do působnosti článku 110 SFEU. Komise na jednání přednesla obdobné vyjádření. Dospěla jsem nicméně k závěru, že uvedený poplatek spadá do působnosti článku 30 SFEU, a z ustálené judikatury vyplývá, že tato dvě ustanovení, jež se navzájem doplňují při sledování cíle zakázat jakékoli vnitrostátní ustanovení ukládající daně nebo poplatky, které může diskriminovat

45 – Slovenská vláda nevysvětluje, jak by takový dočasný poplatek, jako je poplatek dotčený v původním řízení, spadal do působnosti článku 5 uvedené směrnice, který dovoluje přijetí vhodných opatření členskými státy k udržení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou po elektřině. Pouze opakuje, že poplatek se týká stability soustavy a bezpečnosti a spolehlivosti dodávky.

46 – Obdobně viz rozsudek ze dne 10. prosince 1968, Komise v. Itálie, 7/68, EU:C:1968:51, s. 430.

47 – Rozsudek ze dne 9. září 2004, Carbonati Apuani, C-72/03, EU:C:2004:506, bod 31.

48 – Rozsudek ze dne 27. září 1988, Komise v. Německo, 18/87, EU:C:1988:453, bod 7.

49 – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. července 1969, Komise v. Itálie, 24/68, EU:C:1969:29, bod 16.

výrobky pocházející z jiných členských států nebo určené do jiných členských států a omezovat volný pohyb uvnitř Evropské unie za podmínek běžné hospodářské soutěže, nejsou použitelná souběžně [50]. Je v rozporu s obecnou systematikou Smluv, aby stejné opatření náleželo současně do obou kategorií [51].

71. Pro případ, že by Soudní dvůr dospěl k opačnému závěru a rozhodl, že poplatek dotčený ve věci v původním řízení nespadá do působnosti článku 30 SFEU, je nezbytné se zabývat článkem 110 SFEU. Učiním tak ve stručnosti.

72. Poplatek není poplatkem s účinkem rovnocenným clu, ale vnitrostátním zdaněním ve smyslu článku 110 SFEU, pokud je součástí obecného režimu vnitrostátních poplatků zatěžujících systematicky kategorie výrobků podle objektivních kritérií uplatňovaných nezávisle na původu nebo na místu určení výrobku [52]. Přestože článek 110 SFEU výslovně odkazuje pouze na dovážené zboží, z ustálené judikatury vyplývá, že se toto ustanovení vztahuje i na vyvážené zboží [53].

73. Fiskální pravidla platná uvnitř členského státu mohou být článkem 110 SFEU zakázána jen tehdy, jsou-li *diskriminační* nebo *ochranná* [54]. Uvedené ustanovení je vykládáno široce a zahrnuje všechny daňové postupy, které zasahují do rovnosti zacházení mezi vnitrostátními a dováženými (nebo vyváženými) výrobky. Zákaz zakotvený tímto ustanovením se tedy musí uplatnit pokaždé, kdy může uložení daní odradit od dovozu zboží pocházejícího z jiných členských států ve prospěch domácího zboží [55]. Jsem toho názoru, že se tyto zásady uplatní *per analogiam* na poplatky, které mohou odradit od vývozu domácího zboží do jiných členských států ve prospěch domácí spotřeby.

74. Soudní dvůr jasně uvedl, že vnitrostátní daň uplatnitelná *bez rozdílu* „musí být nicméně považována za porušení zákazu diskriminace stanoveného v [článku 110 SFEU], pokud by výhody, které s sebou nese určení příjmů ze zdanění pro ty vnitrostátní výrobky, které jsou zpracovány na vnitrostátním trhu nebo uvedeny na vnitrostátní trh, kompenzovaly pouze částečně povinnost jimi nesenou, a tudíž nepříznivě ovlivňovaly vyvážené domácí výrobky […] V tomto případě bude muset být daň vybíraná z vyváženého výrobku, což je v zásadě v souladu se zákonem, zakázána v rozsahu, v němž částečně kompenzuje zátěž uvalenou na výrobek zpracovaný na vnitrostátním trhu nebo uvedený na vnitrostátní trh, a budou muset být úměrně snížena […] Podle ustálené judikatury přísluší vnitrostátnímu soudu, aby stanovil rozsah jakékoliv diskriminace u vyvážených výrobků […] Za tímto účelem musí být v průběhu určitého referenčního období ověřena peněžitá ekvivalence mezi částkami celkově vybíranými za vnitrostátní výrobky uváděné na vnitrostátní trh z titulu dotčeného poplatku a výhodami, jichž uvedené výrobky výlučně požívají“ [56].

75. Slovenská vláda tvrdí, že poplatek uhrazený za systémové služby by měl být považován za vnitrostátní zdanění, které však není nijak diskriminační, protože se uplatní stejným způsobem jak na elektřinu vyváženou ze Slovenska, tak na elektřinu spotřebovanou na Slovensku, a to v souladu s objektivními kritérii bez ohledu na to, zda zboží překročí hranici.

50 – Rozsudek ze dne 17. července 2008, Essent Netwerk Noord a další, C-206/06, EU:C:2008:413, bod 40 a citovaná judikatura.

51 – Rozsudek ze dne 2. října 2014, Orgacom, C-254/13, EU:C:2014:2251, bod 20 a citovaná judikatura.

52 – Rozsudek ze dne 8. června 2006, Koornstra, C-517/04, EU:C:2006:375, bod 16 a citovaná judikatura.

53 – Rozsudek ze dne 22. května 2003, Freskot, C-355/00, EU:C:2003:298, bod 45 a citovaná judikatura.

54 – Rozsudek ze dne 11. března 1992, Compagnie commerciale de l’ Ouest a další, C-78/90 až C-83/90, EU:C:1992:118, bod 24.

55 – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. listopadu 2007, Stadtgemeinde Frohnleiten a Gemeindebetriebe Frohnleiten, C-221/06, EU:C:2007:657, bod 40.

56 – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. dubna 2002, Nygård, C-234/99, EU:C:2002:244, body 42 a 43 a citovaná judikatura.

76. Na základě podkladů, kterými jsem se zabývala výše v bodech 57 až 61 tohoto stanoviska, mám za to, že předmětný poplatek může odradit od vývozu domácího zboží ve prospěch domácí spotřeby. Co se týče prospěchu, který může plynout z elektřiny spotřebované v tuzemsku nebo z vyvážené elektřiny, Soudní dvůr má k dispozici pouze jakési obecné tvrzení, že opatření zaručuje spolehlivost a fungování přenosové soustavy, poskytování služeb a provoz výrobních míst. To samo o sobě není dostačující pro posouzení, zda tento prospěch kompenzuje zatížení jedné kategorie elektřiny.

77. Je na vnitrostátním soudu, aby provedl potřebnou kontrolu a vyvodil patřičné závěry, a proto u tohoto soudu musí účastníci původního řízení a vedlejší účastník prokázat nezbytné skutkové okolnosti [57]. Pokud by se na základě zásad vyplývajících z judikatury Soudního dvora ukázalo, že předmětný poplatek je v jakémkoliv ohledu diskriminační nebo ochranný, bude muset být považován za zakázaný článkem 110 SFEU.

78. Rozhodne-li tudíž Soudní dvůr, že poplatek dotčený ve věci v původním řízení nespadá do působnosti článku 30 SFEU, bude tento poplatek kvalifikován jako vnitrostátní zdanění zakázané článkem 110 SFEU, bude-li součástí obecného režimu vnitrostátních poplatků zatěžujících systematicky všechnu elektřinu podle objektivních kritérií uplatňovaných nezávisle na jejím původu nebo na místu určení, ale který má diskriminační nebo ochrannou povahu. Je na vnitrostátním soudu, aby učinil relevantní skutková zjištění a vyvodil patřičné závěry.

Závěry

79. S ohledem na výše uvedené navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl na předběžné otázky Okresného súdu Bratislava II (Okresní soud Bratislava II, Slovensko) takto:

„Takový poplatek, jako je poplatek dotčený ve věci v původním řízení, vybíraný z elektřiny vyráběné v tuzemsku z důvodu překročení státní hranice, je – s výhradou ověření skutkových okolností vnitrostátním soudem – poplatkem s účinkem rovnocenným vývoznímu clu, který spadá do působnosti článku 30 SFEU, pokud se vztahuje na obchod mezi členskými státy. Uvedený poplatek je zakázán i v souvislosti s vývozem do třetích zemí, protože takové poplatky spadají podle čl. 3 odst. 1 písm. a) a e), čl. 28 odst. 1, jakož i článků 206 a 207 SFEU do výlučné pravomoci Evropské unie.“

57 – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. dubna 2002, Nygård, C-234/99, EU:C:2002:244, bod 47.